

Geografie náboženství

Poutnictví

Poutnictví

- pout' = cesta
 - cíl
 - 1. chválení boha na posvátných místech
 - 2. náboženské uspokojení a útěcha
 - 3. očištění duše, slib za vytoužený objekt
 - způsob, průběh, povinnost, rituál
- povinné poutě a poutě ze svobodné vůle
- poutník = peregrinus
- poutní místa
 - význam, postavení
- geopsychologie

Judaismus

- poutnická tradice velmi stará
- biblické vzory (Adam, Josef, Mojžíš, ...)
- proroci – osobní pout' na Sinaj
- Jeruzalémský Chrám
- miškan = putovní svatostánek
- exodus – národní synagogy
- Hebron, Safed, Karmel, Merom



Křesťanství (římskokatolické)

- pout' = veřejný projev zbožnosti - nepovinný
- poutě jednotlivců, později kolektivní
- síť klášterů
- bezpečnost cest
- návštěva dalších posvátných míst po cestě
- homo viator X homo stator X homo vagus
- náročné, dlouhé a nebezpečné putování
- nutnost finančního zajištění, fyzické zdatnosti a dobrého zdravotního stavu

Křesťanství (římskokatolické)

- příprava na pout'
 - doporučující dopis, urovnání osobních záležitostí
- doklady, zavazadla, oděv
 - cestovní doklad, zdravotní osvědčení
 - vak: oblečení, podrážky, křesadlo, ...
 - dlouhý plášť, široký klobouk, hůl, růženec
- zásoby na cestu
 - pitná voda, chleba + sýr
- finanční výdaje
 - jídlo, pití, nocleh, ustájení zvířat
 - almužny, mýtné, mostné, hygiena, průvodce, doprovod, ...

Křesťanství (římskokatolické)

- motivace poutníků
 - víra v Boha a důvěra ke svatým
 - návštěva svatých míst a získání relikvií
 - bezdomovství v Ježíšových stopách
 - slib
 - prosby – prosebné poutě
 - zástupné poutě
 - pokání – kající poutě
 - ozbrojené poutě – křižácké výpravy
 - touha po dobrodružství a zábavě ...
- záporné stránky
 - bandy zlodějů, chlad X vedro, hlad X žízeň, hmyz, nemoci, zápach, ...

Křesťanství (římskokatolické)

- poutní mapy a bedekry
- votivní dary
 - obětování napodobenin částí lidských těl s prosbou o uzdravení
 - poděkování za vyslyšenou prosbu
- upomínkové předměty
 - drobnosti – obálky, hrst zeminy, voda ...
 - kovové medailonky s podobiznou poutního místa nebo jeho patrona
 - praktické předměty – nádobky, svíce ...
 - krucifixy, růžence, sošky svatých, modlitební knížky, zpěvníky, křestní šatičky ...

Křesťanství (římskokatolické)

- 5 základních typů poutí (R. Matlovič)
- 1. pout' do Svaté země (od 4. st.)
 - místa spojená s životem a smrtí Ježíše Krista
 - Jeruzalém
 - Chrám Sv. hrobu, Kaple Nalezení sv. Kříže, Kaple sv. Heleny, Kaple sv. Anny, Olivetská hora, ...
 - Betlehem, hora Tábor, Nazaret, Genezaretské jezero, řeka Jordán, ...
 - křížové výpravy

Křesťanství (římskokatolické)

- 2. poutě spjaté s kultem mučednické smrti Ježíše Krista, kultem relikvií a kultem zázračných obrazů Ježíše Krista
 - Golgota v Jeruzalémě, Via dolorosa
 - kopie objektů z Jeruzaléma (od 9. st.)
 - křížové cesty, pašijové cesty a kalvárie
 - relikvie (sv. Helena) – kříž, hřeby, kopí
 - tabulka (INRI), Veroničin šátek, Kristova tunika, sidon, grál ...

Křesťanství (římskokatolické)

- 3. poutě spjaté s kultem poustevníků a s rozvíjejícím se klášterním životem
 - 3.-13. st.
 - Egypt – sv. Anton
 - poustevny, kláštery
 - Palestina, Sýrie, Blízký Východ
 - dnes především v pravoslavné církvi

Křesťanství (římskokatolické)

- 4. poutě spjaté s mučedníky a jejich relikviemi (od 2. st.)
 - mučednická smrt – martyrium
 - 1. byzantský východ: Efez, Antiochie, Edessa
 - 2. křesťanský západ: Řím, Santiago de Compostela
 - výroční poutě – místní kostely - den zasvěcení nebo den svátku jejich patrona
 - peregratio majores – Jeruzalém, Řím, Santiago de Compostela
 - peregratio minor – ostatní místa

Křesťanství (římskokatolické)

- 5. poutě spjaté s mariánským kultem, uctíváním zázračných soch a obrazů Panny Marie (od. 5. st.)
 - středověk: Walshingam, Le-Puy-en-Valey, Rocamadour, Montserrat, Mariazell, ...
 - pol. 17. st. – 1200 zázračných obrazů a soch
 - od 18. st. poutní místa také v Asii a v Americe
 - dnes: Lurdy, Fatima, Řím, Czenstochowa, Guadalupe, Knock, ...

Křesťanství (pravoslavné)

- hora Athos (2033 m n. m.) – Řecko
 - přístup možný jen mužům a se souhlasem úřadů – poutní vízum
- Sergijev Posad – Rusko
 - hrob sv. Sergeje – sakrální město
- Počajov – Ukrajina
 - 1198 zjevení Panny Marie – léčivý pramen
- mariánský kult: Kyjev, Vladimír, řecký ostrov Tinos



RUSKO

■ Moskva

SPOJENÉ
KRÁLOVSTVÍ

Canterbury ■●

NĚMECKO POLSKO

● Wittenberg

■ Czenstochowa

FRANCIE

Santiago
■ de Compostela

■ Lurdy

PORTUGALSKO

■ Fátima

ŠPANĚLSKO

ITÁLIE

BOSNA-H.

Medžugorje ■

● Řím

RUMUNSKO

● SRBSKO

● BULHARSKO

GRUZIE

● ARMÉNIE

■ Konstantinopol
(Istanbul)

■ hora
Athos

● ŘECKO

■ Antiochie

0 600 1200 km

0 600 mil

STŘEDOZEMNÍ MOŘE

GALILEA

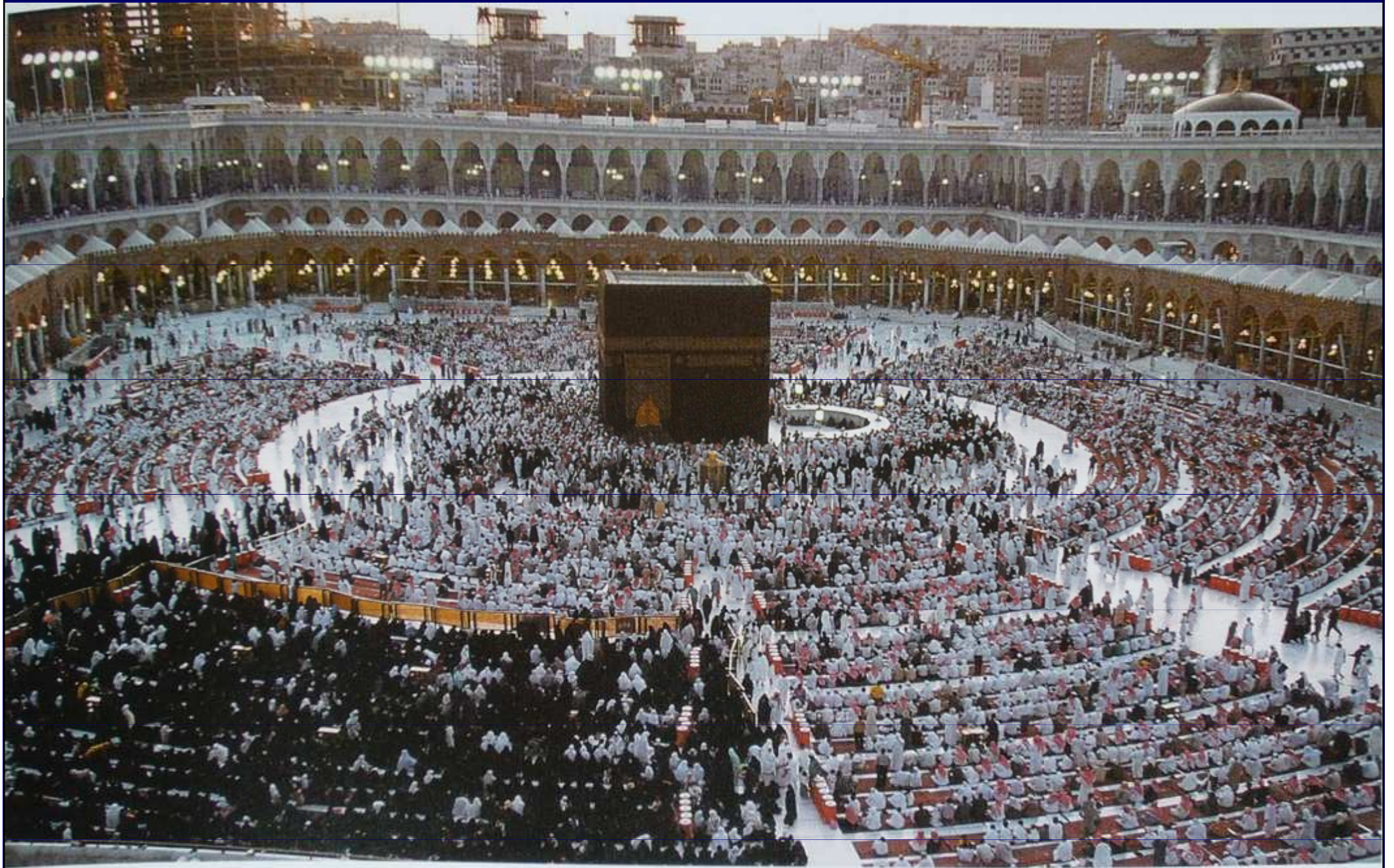
■ Jeruzalém ■

■ Alexandrie

■ Betlém

Islám

- jeden z 5 pilířů islámu
- umrah = malá pout'
- hadždž = velká pout'
- ziyarah = pout' k hrobům muslimských svatých
- poutníci si vyprošují pomoc Alláha
- pout'ová manželství
- úmrtí během poutě považováno za vznešené
- rozvoj dopravy, sídel a oáz, infrastruktury
- Mekka, Medína, Jeruzalém, Habron, Karbala, ...





Hinduismus

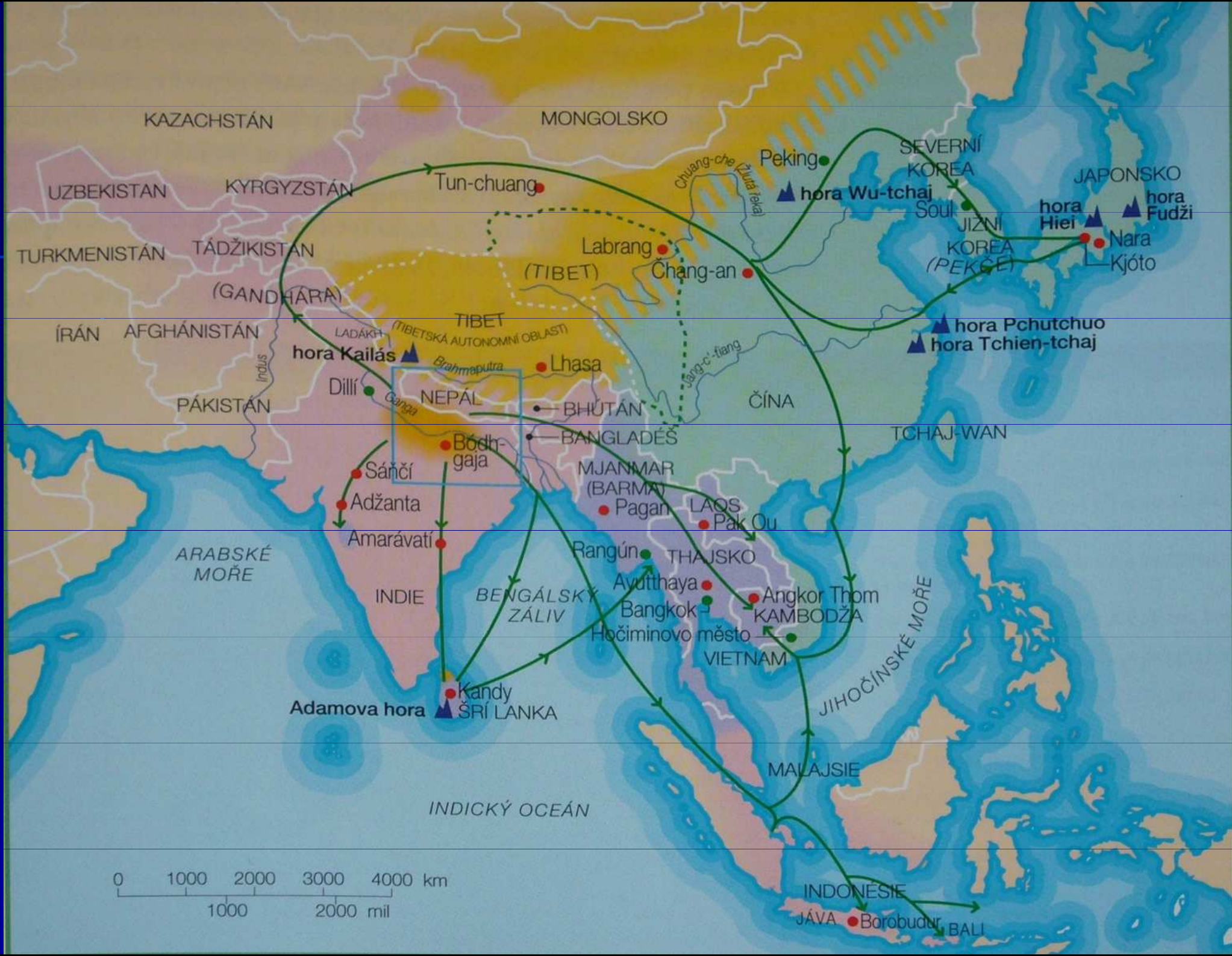
- 150 poutních míst (dnes)
- poutní cesty kolem celého subkontinentu
 - Puškár – Sangam (soutok řek)
- poutě podél řek (7 svatých řek)
 - prameny, ústí, brody
- Ganga – popel zemřelých, mrtvá těla, praní prádlo, očista těla lidí i zvířat, kanalizace, lodní provoz (benzín, olej) ...
- Váránasí – rituální koupel, voda k pití, léčivé účinky
- místa spjatá s božstvy a událostmi jejich života: Ajódhja, Mathura, Hardvár, Váránasí, ...
- vulkán Agung, Pittsburg, Patiram Trace





Buddhismus

- poutní místa spjatá s Buddhovým působením
 - Lumbíní – místo narození Buddha
 - Bodh Gaya – místo Buddha života
 - Sarnath – Buddha pronesl 4 vznešené pravdy
 - Kušinagara – místo úmrtí Buddha
- Křišťálová hora, Anuradhapura, Rangún, Bangkok, Nakon Patom, Angkor, Borobudur
- Lhasa



Další tradice

- Šintoismus
 - slavné svatyně a hory
 - Ise, Izumo
 - Kjótó, Nara
 - hora Fuji
- Konfuciánství
 - poutnická tradice spojená s kultem nebe
- Džinismus, Sikhismus
- Komunismus



Česká republika

- poutní místa
 - místa zjevení
 - vyslyšení proseb věřících
 - spjatá s životem českých světců
 - mariánský kult
 - hory
- poutníci – pěšky, na voze
 - z poutí: svaté obrázky, obrazy malované na skle, růžence, modlitební knížky

Česká republika

- středověk – lokální poutní místa
- baroko – největší rozkvět poutí
- císař Josef II – nařízení proti poutím
 - po jeho smrti poutě obnoveny
- 1948-1989 – potlačování projevů věřících
- 1985 – 1100 let od smrti sv. Metoděje
 - cyrilometodějská pouť na Velehradě
 - tisíce věřících
- poutnictví dnes

Česká republika – Praha

- katedrála sv. Víta
 - sv. Vít, Václav, Vojtěch, Jan Nepomucký
- románská bazilika sv. Jiří
 - sv. Ludmila
- Karlův most
 - sochy světců
 - svátek Jana Nepomuckého – tisíce poutníků

Česká republika

- Stará Boleslav
 - svatá cesta – 44 barokních kapliček
- Svatá Hora nad Příbramí
- Svatý Hostýn
- Velehrad (22. 4. 1990 500 tis. poutníků)
- Rajhrad, Tuřany, Žarošice, Vranov
- Svatý kopeček (Olomouc, Mikulov)
- Říp, Blaník, Radhošť...

Camino de Santiago
Credencial que expide: # 600/2003

Fecha: _____

A favor de: _____ D.N.I.: _____

Dirección: _____

Comienza la peregrinación en 06-04-03
St Jean Pied de Port a Santiago de Compostela:

a pie en bicicleta a caballo

En las casillas deberá figurar el sello de cada localidad (al menos uno por día) con la fecha, para acreditar su paso.

"Dios ayuda y Santiago" (D.A.Y.S.I.)

Cumplió la Peregrinación.

Sello: _____

Santiago, a _____ de _____ de 20__

Certificación de Paso		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS	
FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS	
 Fecha: 6-04-03	 Fecha: 7-04-03	 Fecha: 10-04-03	 Fecha: 11-04-03	 Fecha: 13 ABR 2003	 Fecha: 16/04/2003	 Fecha: 21/4/03	 Fecha: 22-4-03	 Fecha: 23-4-03	 Fecha: 28/04/03
 Fecha: 24-04-03	 Fecha: 27-04-03	 Fecha: 27-04-03	 Fecha: 14-4-2003	 Fecha: 16-IV-03	 Fecha: 16-IV-03	 Fecha: 23/04/2003	 Fecha: 24-4-03	 Fecha: 29-04-03	 Fecha: 30-04-03
 Fecha: 24-04-03	 Fecha: 24-IV-2003	 Fecha: 24	 Fecha: 25-4-03	 Fecha: 17 ABR 2003	 Fecha: 25/4/03	 Fecha: 26-04-03	 Fecha: 25-04-03	 Fecha: 25 ABR 2003	 Fecha: 25-04-03
 Fecha: 24-04-03	 Fecha: 24-IV-2003	 Fecha: 24	 Fecha: 25-4-03	 Fecha: 17 ABR 2003	 Fecha: 25/4/03	 Fecha: 26-04-03	 Fecha: 25-04-03	 Fecha: 25 ABR 2003	 Fecha: 25-04-03

